

Strateginen sopimus 2021

1.1 Kuvaus toiminnasta (kaupunginhallitus)

Hyvinvointitoimialan palvelut

Hyvinvointitoimiala tuottaa ja järjestää perhe- ja sosiaalipalveluiden palvelualueella avohuollon- ja sijaishuollon sosiaalityön palveluja, sosiaalipäivystyksen ja kriisityön, perheiden varhaisen tuen, neuvolan (äitiys-, lasten- ja ehkäisy-), koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä psykososiaalisia palveluja ja asumis- ja päihdepalveluita. Lisäksi palvelualue järjestää tulkki- ja käännöspalvelua sekä riita- ja rikosasiain sovittelua. Terveyspalveluiden palvelualue vastaa sairauksien hoidon, suun terveydenhuollon palveluiden, polikliinisten palveluiden, sairaalapaalveluiden sekä mielenterveyspalveluiden (psykiatrista sairaanhoitoa lukuun ottamatta) järjestämisestä. Vanhus- ja vammaispalveluiden palvelualue vastaa vanhusten kotona asumista tukevien palveluiden (omaishoito, kotihoito, tukipalvelut) sekä ympärivuorokautisenhoidon palveluista sekä vammais- ja kehitysvammahuollon palveluista. Toimiala ostaa vaativan erikoissairaanhoidon palveluita Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriltä ja sovittaa palvelut yhteen hoitoketjuiksi.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (kaupunginhallitus)

Toimintaympäristössä tapahtui dramaattinen muutos keväällä 2020, kun COVID19 –pandemia levisi Suomeen. Koronaepidemian vaikutukset sosiaali- ja terveyspalveluihin ja koko hyvinvointitoimialan toimintaan ovat olleet voimakkaat. Kaupungissa toteutettiin alkukevästä juuri ennen epidemian rantautumista laaja hyvinvointikertomus, jossa varsin kattavasti kuvattiin turkulaisten hyvinvoinnin tilaa ja suurimpia haasteita väestön hyvinvoinnin ja terveyden näkökulmasta. **Suurimmat hyvinvointihaasteet** olivat:

1. Ikärakenteen muutos
2. Mielen voimavarat
3. Työ- ja toimintakyky
4. Tasapuolinen aluekehitys

Nämä haasteet ovat edelleen relevantteja, siitä huolimatta, että Koronaepidemia on muuttanut toimintaympäristön nopeasti ja rajusti. Sen sijaan tilastopohjainen tieto, jota hyvinvointikertomuksen laadinnassa on hyödynnetty, on vanhentunut käsiin. Korona on voimakkaasti vaikuttanut sekä väestöön että palveluihin. Näitä vaikutuksia on pyritty hyvinvointitoimialalla analysoimaan sekä kansallisen aineiston (mm. THL:n ja VNK:n tuottamat analyysit, raportit ja tutkimukset) että omien asiantuntijoiden ja palveluista saatavien asiakkailta suoraan kerättävien signaaleiden kautta.

Koronaepidemia näkyy **eriarvoistumiskehityksen syventymisenä ja laajenemisena**. Sekä kansallisen että omasta toiminnasta saatavan tiedon pohjalta nähdään, että Korona on entisestään heikentänyt niiden väestöryhmien tilannetta, jotka ovat olleet haavoittuvassa asemassa jo ennen epidemiaa (esim. päihde- ja mielenterveysongelmaiset, ikääntyneet ja riskiryhmäläiset). Tämän lisäksi on havaittu, että esimerkiksi lomautukset ja irtisanomiset sekä pienyritysten konkurssit ovat voineet nopeasti vaikuttaa kokonaisten perheiden toimeentuloon ja pärjäämiseen. Toisin sanoen uusia ryhmiä on putoamassa syrjäytyneiden ja haavoittuvassa asemassa olevien piiriin. Samalla on havaittavissa, että osalla väestöstä menee jopa entistä paremmin. Esimerkiksi osalla perheistä etätyöt ja arjen hidastuminen, ovat lisänneet hyvinvointia, aikaa liikkumiselle ja läheisille sekä vähentäneet koettua stressiä.

Hyvinvointitoimialalla koronaepidemian vaikutukset heijastuvat **asiakastarpeiden muutoksina** kahdella pääasiallisella tavalla:

1. Epidemiasta johtuva **palvelutarpeen kasvu**
2. Epidemian seurauksena syntynyt **hoito- ja palveluvelka**

Lasten ja nuorten osalta kevään etäopetus ja harrastusten osittainen peruuntuminen, van-

hempien taloudelliset ja mielenterveyteen liittyvät ongelmat, yksinäisyys ja eristäytyneisyys heijastuvat mm. sosiaalityön ja lastensuojelun palvelutarpeina sekä kouluterveydenhuollossa ja psyykkisen tuen palveluissa kasvavina tarpeina.

Aikuisväestössä työttömyys, lomautukset, taloudellisen toimeentulon ongelmat, tukiverkkojen (esim. isovanhemmat) puuttuminen arjesta, huoli ja psyykinen kuormitus heijastuvat mm. päihde- ja mielenterveyspalveluihin, sosiaalityön ja terveysasemien palveluihin lisääntyvinä tarpeina.

Ikääntyneiden osalta sosiaalinen eristäytyminen, koettu yksinäisyys, toimintakyvyn heikkeneminen ja hoitamattomat sairaudet heijastuvat mm. vanhuspalveluihin (erityisesti kotihoito), päihde- ja mielenterveyspalveluihin, kuntoutuksen, sairaalan ja terveysasemien palveluihin lisääntyvänä tarpeena.

Hoito- ja palveluvelkaa on kasautunut keväällä toteutettujen toimintojen alasajon kautta (esim. suunterveydenhuolto, terveysasemien toiminnot, neuvolatoiminnot, kouluterveydenhuolto, ryhmätoiminnot, ikäihmisten palvelukeskukset, omaishoitajien vapaapäivät) sekä pidemmällä aikavälillä esim. ikääntyneiden toimintakyvyn heikentymisen takia. Järjestöjen ja vapaaehtoistoimijoiden toimintojen alasajolla on ollut

Hyvinvointitoimiala

samanlainen vaikutus. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön työpanoksia on jouduttu osittain uudelleen suuntaamaan epidemiatyöhön. Tämän takia palvelunsaanti on viivästynyt ja asiakkaiden tilanne on voinut heikentyä viivästyneen palvelunsaannin takia. Viimeisenä, muttei merkityksettömimpänä näkökulmana hoito- ja palveluvelan syntymisessä on tietyn osan asiakkaista hakeutumattomuus hoidon piiriin. Osa asiakkaista, varsinkin kevään aikana ei uskaltanut hakeutua hoitoon. Tämä on voinut vaikuttaa asiakkaiden kokonaistilanteen heikkenemiseen ja tarvittavien palveluiden määrän kasvamiseen tilanteen korjaamiseksi.

Koronaepidemian lisäksi hyvinvointitoimialan toimintaympäristössä on muutamia merkittäviä muutoksia tai potentiaalisia kehityskulkuja, joilla voi olla merkittäviä vaikutuksia vuoden 2021 palveluihin, talousarvion toteutumiseen ja toimialan sisäiseen kehittämistyöhön. Huomioitava asioita ovat:

- Marinin hallituksen **sote-uudistuksen** kohdalo
- Korona **heikentää entisestään kuntataloutta**. Kaupungin haastava taloudellinen tilanne heijastuu paineena palvelutuotantoon, jossa samanaikaisesti on Koronasta johtuvaa lisääntyvää asiakastarvetta
- **Kehittämiseen liittyvien resurssien turvaaminen** (Koronaepidemian hoitaminen

vie jatkuvasti avainhenkilöiden työpanoksi sekä johto-, asiantuntija- että työntekijätasolla)

- Kaupungin **johtamisjärjestelmä uudistus** luo epävarmuutta ja sitoo resursseja sote-palveluiden sisällöllisestä kehittämisestä ja korona-tilanteen hoitamisesta
 - **Epidemiatilanne voi nopeastikin muuttua**
-

1.3 Palvelun tarvetta kuvaavat tunnusluvut (kaupunginhallitus)

Palvelujen tarvetta kuvaavat tunnusluvut	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kysyntä/tarve									
75-vuotta täyttäneiden määrä *	16 470	16 626	17 169	17 235	17 386	17 865	18595	19369	20201
85-vuotta täyttäneiden määrä *	5164	5333	5473	5595	5530	5548	5571	5555	5581
Vammaispalveluiden asiakkaiden osuus väestöstä (Kuusikko)	Turku 2,07% / Kuusikko ka 2,11%	Turku 1,98% / Kuusikko 2,02%	Turku 1,93% / Kuusikko 1,97%	Turku 2,1% / Kuusikko ka 1,8%	Turku 2,1% / Kuusikko ka 1,8%	Turku 2,1% / Kuusikko ka 1,8%

*väestötiedot 2019 saakka päivitetty vahvistetun mukaisiksi, 2020 alkaen käytetty Turun kaupungin ennustetta

1.4 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet (kaupunginvaltuusto)

Hyvinvointitoimiala on antanut asiakkailleen palvelulupauksen:

- Lupaamme palvella asiakkaita niin, että he tulevat nähdyiksi, kuulluiksi ja kohdatuiksi.
- Lupaamme kehittää palveluita asiakkaidemme kanssa tasavertaisina.
- Lupaamme luoda asiakkaidemme kanssa yhdessä palveluita, jotka lisäävät heidän hyvinvointiaan.

Palvelulupauksen lunastamiseksi on sosiaali- ja terveyspalveluiden kannalta oleellista pystyä vastaamaan kuntalaisten palvelutarpeisiin luomalla puitteet hyvinvoinnille, lisäämällä tuottavuutta ja ehkäisevää työtä sekä parantamalla palveluiden kohdentuvuutta ja vaikuttavuutta asiakaskeskeisten ja tarvelähtöisten palveluprosessien kautta. Tämä vaatii tiivistä ja laajaa yhteistyötä kaupungin toimijoiden, kolmannen sektorin, yksityisten palveluntuottajien sekä kuntalaisten kesken. Oman palvelutuotannon osalta keskitytään ehkäisevän työn lisäämiseen sekä tuottavuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantamiseen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä toteutetaan laajassa poikkihallinnollisessa yhteistyössä. Kuntalaisten omaa aktiivisuutta tuetaan sekä heidän osallistumistaan omien palveluidensa suunnitteluun lisätään. Hyvinvointitoimialan toiminnan strategiset painopisteet ovat:

Painopisteen siirtäminen ehkäisevään työhön

Ehkäisevällä työllä voidaan vähentää kuntalaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarpeita, joten panostaminen tähän on sekä inhimillisesti että taloudellisesti perusteltua.

Painopisteen siirtäminen ehkäisevään työhön tarkoittaa mm. perustason palveluiden vahvistamista ja niiden hyvää saavutettavuutta, varhaista puuttumista, varhaisempaa hoidon aloitusta, kuntoutuksen kehittämistä, palveluohjauksen kehittämistä, oikea-aikaisia ja oikein kohdentuvia palveluita, fyysisen ja psyykkisen toimintakyvyn tukemista ja ihmisten oman aktiivisuuden tukemista. Painopisteen siirtäminen ehkäisevään työhön ei kuitenkaan ole pelkästään resurssikysymys, vaan se vaatii myös yhteistyön syventämistä, osaamisen ja työtapojen kehittämistä sekä ennen kaikkea asenteiden ja toimintakulttuurin muutosta.

Lisätään korjaavien palveluiden tuottavuutta, tehokkuutta ja vaikuttavuutta

Hyvin toimiva ehkäisevä työ ei kuitenkaan poista korjaavien sosiaali- ja terveyspalveluiden tarvetta. Hyvinvointitoimialan kehittämistyössä painotetaan omien palvelujen toimivuuden ja vaikuttavuuden edelleen parantamista. Tämän myötä tavoitteena on vähentää raskaiden, erityistason ostopalvelujen käyttöä. Tärkeimpiä, strategisen tason kehittämistoimia tähän liittyen ovat vanhuspalvelujen rakennemuutos, lastensuojelun kustannustason hillintä, kotiuttamis- ja kuntoutusprosessien sujuvoittaminen sekä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välisen ja

sisäisen työnjaon selkeyttäminen. Hyvinvointitoimialalla myös uudistetaan voimakkaasti mielen-terveys- ja päihdepalvelujen työskentelyä ottamalla käyttöön matalan kynnyksen palveluyksikö

Tuottavuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantaminen vaatii lisäksi tiedolla johtamisen kehittämistyön jatkuvaa edistämistä. Koko toimialan toimintakulttuuria viedään määrätietoisesti rohkeamman kokeilukulttuurin suuntaan.

Varsinais-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelma

Alueellisen yhteistyössä tekemisessä hyödynnetään Varsinais-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelmassa sovittua rakennetta ja osallistamalla siinä sovittujen, alueen yhteisiä tavoitteita edistävien toimenpiteiden toteutukseen.

Toteutuksessa hyödynnetään alueellisia kehittämishankkeita, joille on saatu STM:n kautta valtioavustusrahoitusta. Tärkeimpiä näistä hankkeista ovat ”Varsinais-Suomen tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus” -hanke, jota hallinnoi Turun kaupunki (toteutusaika 2020-2022) sekä ”SOTE-rakennemuutostusta tukeva alueellinen valmistelurakenne” hanke, jota hallinnoi Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri (toteutusaika on 2020-2021).

Hyvinvointitoimiala

1.5 Toiminnan tunnusluvut

Tunnusluku	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kysyntä/tarve									
Vammaispalveluiden asiakkaiden osuus väestöstä (Kuusikko)	Turku 2,07% / Kuusikko ka 2,11%	Turku 1,98 % / Kuusikko 2,02 %	Turku 1,93 % / Kuusikko 1,97 %	Turku 2,1 % Kuusikko ka 1,8 %	Turku 2,1 % Kuusikko ka 1,8 %	Turku 2,1 % Kuusikko ka 1,8 %			
Kehitysvammaisten asiakkaiden osuus väestöstä (Kuusikko)	Turku 0,48%/ Kuusikko ka 0,37 %	Turku 0,46 % / Kuusikko ka 0,39 %	Turku 0,47 % / Kuusikko ka 0,40 %	Turku 0,49 %/ Kuusikko ka 0,41 %	Turku 0,49 %/ Kuusikko ka 0,41 %	Turku 0,48 %/ Kuusikko ka 0,42 %			
Toimeentulotuen piirissä olevat kotitaloudet (ei sis. pakolaisia tai paluumuuttajia) v. 2017 alk. ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen piirissä olevat	9165	9454	9307	3633	3415	3416			
Tuottavuus/ taloudellisuus									
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin maksuosuus (M€)	184,8 M€	191,0 M€	193,1 M€	208,5 M€	217,4 M€	226,0 M€			
Terveystieteiden tutkimuskeskusten kustannukset/asukas (pth ja esh) € (suurten kaupunkien vertailu)	2 337€	2 321€	2 345€	2 327 €	2 451 €	2 644 €			
Perusterveydenhuollon kustannukset/ 0-6 vuotias lapsi	491€	376€	427€	450 €	370 €	412 €			
65 vuotta täyttäneiden ikävakioidut sosiaali- ja terveyspalveluiden deflatoidut kustannukset väestöä kohti vuodessa (Kuusikko)	7 068 €	6 995 €	6 980 €	6 598 €	7 337 €	7 342 €			
Asiakaskohtaiset kustannukset/ vammaispalvelujen asiakkaat	Turku 3.559 €, Kuusikon ka 5.060 €	Turku 3966,5 €, Kuusikon ka 5293,6 €	Turku 4185,5 €/ 5580,6 €	Turku 4 320 € / Kuusikko 5 684 €	Turku 4588 €/ Kuusikko 6064 €	Turku 4 769 €/ Kuusikko 6 523 €			
Asiakaskohtaiset kustannukset/ kehitys-vammaisten palveluiden asiakkaat	Turku 33.963 €, Kuusikon ka 35.585 €	Turku 35908, Kuusikon ka 34418 €	Turku 35824 €/ Kuusikko 34279 €	Turku 34.032 €/ Kusikon ka 29.882 €	Turku 34912 €/ Kuusikko 31 056 €	Turku 36 940 € / Kuusikko 26 767 €			
Peittävyys/kattavuus									

Hyvinvointitoimiala

Terveysasemien peittävyys	40,7 %	40,9%	41,9 %	41,6 %	40,7 %	39,0 %			
Suun terveydenhuollon peittävyys	32,24 %	31%	31 %	32 %	32 %	32,4%			
Laatu/asiakastyytyväisyys									
Tyytyväisyys asuinkunnan (indeksi):									
• sosiaalipalveluihin	2,80	3,08	2,84	3,11	2,99	3,03			
• terveyspalveluihin	3,54	3,67	3,62	3,80	3,70	3,74			
Palvelutyytyväisyys, (vastaajien %-osuus, jotka pitävät palveluita hyvin hoidettuina):									
• Terveyskeskuksen lääkäripalvelut (vertailukunnat ka 47%)	53%	57%	58%	62%	57%	56%			
• Terveyskeskuksen vuodeosasto (vertailukunnat ka 10%)	11%	12%	15%	16%	13%	15%			
• Sairaalapalvelut (vertailukunnat ka 53%)	55%	58%	56%	60%	56%	61%			
• Hammaslääkäripalvelut (vertailukunnat ka 36%)	29%	34%	33%	41%	38%	43%			
• Äitiys- ja lastenneuvola (vertailukunnat ka 31%)	24%	27%	29%	28%	25%	30%			
• Perheneuvola (vertailukunnat ka 16%)	11%	13%	14%	14%	13%	15%			
• Sosiaalityö (vertailukunnat ka 15%)	10%	16%	16%	15%	12%	16%			
• Toimeentulotuki (vertailukunnat ka 12%)	10%	11%	12%	12%	12%	12%			
• Vanhusten kotihoito (vertailukunnat ka 12%)	12%	17%	17%	14%	15%	15%			
• Vanhusten asumis- ja laitoshoitopalvelut (vertailukunnat ka 13%)	11%	13%	12%	11%	14%	13%			
• Vammaispalvelut (vertailukunnat ka 10%)	7%	10%	11%	12%	9%	10%			

Hyvinvointitoimiala

1.6 Lausekkeet

	Toimielin	Kirjaus
Kv	Sosiaali- ja terveyslautakunta	Selvitetään asumispalveluiden tarpeet ja laaditaan suunnitelma sekä ikäihmisten välimuotoisen asumisen lisäämiseksi että mielen-terveys- ja päihdepalvelujen asiakkaiden asumispalvelujen turvaamiseksi. Varmistetaan päihdehuollon tilaratkaisun valmistuminen vuonna 2023.
Kv	Sosiaali- ja terveyslautakunta	Terveyskeskus- ja sairaanhoitajakäyntien olemassa olevat maksuvapautukset säilytetään, kuten kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen on kirjattu.
Kv	Sosiaali- ja terveyslautakunta	Vahvistetaan lapsiperheiden kotipalvelua ennaltaehkäisemään perheiden ongelmia. Palvelusetelin hinnan ja sisällön laadullisella määrittelyllä varmistetaan perheiden saama laadukas apu.
Kv	Sosiaali- ja terveyslautakunta	Vanhusten kotihoidossa on kiinnitettävä erityistä huomiota johtamiseen, työn parempaan organisointiin ja työntekijöiden jaksamiseen. Toimenpiteistä raportoidaan kaupunginhallitukselle.
Kv	Sosiaali- ja terveyslautakunta	Varmistetaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa päätetyn lapsivaikutusten arvioinnin toteutuminen päätöksenteossa.

Hyvinvointitoimiala

2.1 Strategiset tavoitteet (kaupunginvaltuusto)

Tavoite 1: Painopisteen siirtäminen ehkäisevään työhön

Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva turkulainen

Strateginen linjaus: 2.1.2

Muut toteutettavat linjaukset:

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Avohuollon lastensuojelun asiakkaana olevien 0-17-vuotiaiden määrä ja osuus ikäryhmästä	1360 / 4,7 %	osuus ikäryhmästä laskee	osuus ikäryhmästä laskee	osuus ikäryhmästä laskee	osuus ikäryhmästä laskee	osuus ikäryhmästä laskee
Neuvolapalveluiden, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sähköisen asioinnin lisääminen						
- neuvolaikäisten puolesta-asiointisopimusten osuus	46%	50 %	kasvaa	kasvaa	kasvaa	kasvaa
- peruskouluiikäisten puolesta-asiointisopimusten osuus	13%	20 %	kasvaa	kasvaa	kasvaa	kasvaa
Lihavien lasten ja nuorten osuus						
- 4- vuotiaat	..	laskee	laskee	laskee	laskee	laskee
- 8. luokkalaiset	..	laskee	laskee	laskee	laskee	laskee
Suun terveydenhuolto: Terveystieteiden tutkimuskeskusten tekemät paikkaustoimenpiteet perushammashoidossa suhteessa hoidossa käyneiden lukumäärään						
- 1-6 -vuotiaat	pohjaluku	laskee	laskee	laskee
- 7-17 -vuotiaat	pohjaluku	laskee	laskee	laskee
Rokotuskattavuus (neuvolat)						
- 3-vuotiaiden rokottamattomien osuus ikäluokasta	0,8 %	0%	0%	0%	0%	0%
Kumppanuus kolmannen sektorin kanssa lisääntyy ja tiivistyy:						
1. Tilojen luovutuksen yhteistyösopimusten määrä	44	40	40	40	40	40
1. Vakiintuneiden yhteistyökumppaneiden kanssa tehdyt avustusyhteistyösopimukset (vähintään 2 vuoden ajaksi)	15	15	15	15	15	15
2. Toiminnallisten kumppanuussopimusten määrä (sis. sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskusten ja Ope-	45	20	20	20	20	20

Hyvinvointitoimiala

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
tus- ja kulttuuriministeriölle ym. ulkopuolisille rahoittajille annetut lausunnot ja aiesopimukset)						
Kotona asuvien +75-vuotiaiden osuus ja lukumäärä	91,3 % (16 324)	kasvaa	kasvaa	kasvaa	kasvaa	kasvaa
Säännöllisten palveluiden piirissä olevien 75-vuotta täyttäneiden määrän muutos/75-vuotta täyttäneiden turkulaisten määrän muutos.	-162/494	laskee	laskee	laskee	laskee	laskee
- kotihoito	-173	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva
- omaishoidon tuki	37	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
Omaishoidon tukeminen, Omaishoidon tukea saavien määrä (poikkileikkaus)						
- 0:sta 17 -vuotiaat	211	tasainen	tasainen	tasainen	tasainen	tasainen
- 18-74-vuotiaat	525	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
- 75 vuotta täyttäneet	616	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
Tilapäishoidon hoitajaksojen määrä	4460	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
Hoitojakson pituus ympärivuorokautisen hoidon piirissä, yhteensä:						
- asumispalveluissa	1110,8	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva
Tavoitteen kuvaus: Ajoissa ja hyvin kohdennetut peruspalvelut ovat hyvää ehkäisevää työtä. Oikea-aikainen ja oikean tasoinen palvelu vähentää korjaavien ja erityispalveluiden tarvetta.						

Hyvinvointitoimiala

Tavoite 2: Lisätään korjaavien palveluiden vaikuttavuutta, tehokkuutta ja tuottavuutta

Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva turkulainen

Strateginen linjaus: 2.1.3

Muut toteutettavat linjaukset:

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Jatkohoitojonojen lyheneminen sairaanhoitopiiristä						
- siirtoviivepäivien määrä / kk	378	0	0	0	0	0
- korotetun maksun osuus siirtoviivepäivistä	50%	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Vuoden aikana huostassa olleiden lasten määrä (kumulatiivisesti) ja väestöosuus	419 / 1,4%	laskeva	vuoden 2020 taso	laskeva	laskeva	laskeva
Perhehoitoon sijoitettujen lasten osuus huostassa olevista lapsista.	54,8%	+2,0 % yksikköä	+1,0 % yksikköä	+1,0 % yksikköä	+1,0 % yksikköä	+1,0 % yksikköä
Päihde- ja mielenterveyspalveluiden saatavuuden parantuminen ja avohoitopainotteisuuden lisääntyminen:						
- mielenterveys- tai päihdeongelman keskimääräinen hoitopaäsy aika (T3) ensikäynnille	..	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva
- mielenterveys- ja päihdekuntoutujine tuetun asumisen osuus asumispalveluista	51%	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
Sairaalan hoitajaksojen vaikuttavuus						
- sairaalahoitajaksojen määrä 1 kuukautta hoitajakson jälkeen	vähenevä	vähenevä	vähenevä	vähenevä
- sairaalahoitajaksojen määrä 3 kuukautta hoitajakson jälkeen	vähenevä	vähenevä	vähenevä	vähenevä
Kiireettömän lääkäri vastaanoton jonotusaika lyhenee terveyskeskuksessa	6 viikkoa	3-4 viikkoa	3-4 viikkoa	3-4 viikkoa	3-4 viikkoa	3-4 viikkoa
Palveluiden vaikutus: palvelu parantanut asiakkaan elämäntilannetta (vastausten keskiarvo asteikolla 1-5)						
• Vammaispalvelut*	4,3	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
• Vanhusten avopalvelut*	4,2	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava

Hyvinvointitoimiala

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
• Vanhusten asumispalvelut*	..	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
• Sairaalapalvelut	4,3	ennallaan	ennallaan	ennallaan	ennallaan	ennallaan
• Polikliiniset palvelut	4,5	ennallaan	ennallaan	ennallaan	ennallaan	ennallaan
• Mielenterveys- ja päihdepalvelut	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
• Sosiaalityö	4,4	kasvava	kasvava	ennallaan	ennallaan	ennallaan
• Avohuollon lastensuojelu	4,2	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
• Neuvolapalvelut	4,1	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
• Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto	3,4	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
• Psykososiaaliset palvelut	4,4	kasvava	kasvava	ennallaan	ennallaan	ennallaan
• Sijaishuolto (kaupungin lastenkodit ja vastaanottokodit)	4,2	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
Hoitoonpääsy (T3) (aika yhteydenotosta siihen, kun tutkimus toteutuu) alueiden mediaanin keskiarvo	106	70	90	80	70	70
Laitoshoidossa olevia ympärivuorokautisessa hoidossa olevista						
- +75 vanhusten määrä ja %-osuus	308 / 19,8 %	vähenevä	vähenevä	vähenevä	vähenevä	vähenevä
- kehitysvammaisten %-osuus	3,7	vähenevä	tasainen	tasainen	tasainen	tasainen
Korvattujen potilasvahinkojen määrä (vuoden 2016 korvatut vahingot versus viiden viimeisen vuoden 2011-2015 ka)	5/11,4	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva
Tavoitteiden kuvaus: Korjaavat palvelut tuotetaan tehokkaasti ja vaikuttavasti. Asiakas saa tarvettaan vastaavat palvelut oikea-aikaisesti.						

Hyvinvointitoimiala

2.3 Strategiset hankkeet (kaupunginhallitus)

Hanke	Strategiakytkös
Erikoissairaanhoidon tarpeenmukainen käyttö sekä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välinen työnjako	2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeskeisiä palveluprosesseja 2.1.2 Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka
Vanhuspalvelujen optimoitu palvelurakenne	2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeskeisiä palveluprosesseja 2.1.2 Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka
Kotiuttamis- ja kuntoutusprosessien sujuvoittaminen	2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeskeisiä palveluprosesseja 2.1.2 Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka
Lastensuojelumenojen hillintä	2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeskeisiä palveluprosesseja 2.1.2 Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	2.1.2 Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka 2.1.1 Luodaan puitteet hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä
Sote-tilojen ja palveluverkon toimivuus	3.2.7 Tilojen käyttöä tehostetaan uudistamalla toimintamalleja
Tiedolla johtaminen ja tiedon hallinta (VSSHP yhteistyö)	3.2.4 Parempaa johtamista ja päätöksentekoa tuetaan tiedonhallintaa parantamalla 3.2.5 Omistajaohjauksen vaikuttavuutta parannetaan vahvistamalla konsernimaista toimintatapaa 3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä

Hyvinvointitoimiala

3.1 Määrärahat ja investoinnit (kaupunginvaltuusto)

Hyvinvointitoimiala, sosiaali- ja terveyslautakunta, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	69 969	67 882	75 549	81 000	82 000	83 000
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintamenot	714 302	743 426	742 482	735 717	746 276	753 000
Toimintakate	-644 332	-675 544	-666 933	-654 717	-664 276	-670 000
Muutos-%		4,8%	-1,3%	-1,8%	1,5%	0,9%
Investointiosa						
Investointimenot	1 701	141	500	500	500	500
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet						
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot						
NETTO	-1 701	-141	-500	-500	-500	-500
Muutos-%		-91,7%	254,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Hyvinvointitoimiala

3.2 Määrärahat palvelualueittain, 1000 € (kaupunginhallitus)

Palvelu- tai tulosalue	Toimintatulot	Toimintamenot	Toimintakate
Terveyspalvelut	19 737	127 450	-107 713
Perhe- ja sosiaalipalvelut	10 774	114 669	-103 895
Vanhus- ja vammaispalvelut	41 024	217 393	-176 369
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri	0	249 024	-249 024
Toimialan hallinto	4 014	33 946	-29 932

Hyvinvointitoimiala

4.1 Työvoiman käyttö (kaupunginhallitus)

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Henkilötyövuodet (htv)		4425	Tarkentuu myö- hemmin			
Palkat ja palkkiot (€)		168.601.637	173.635.345			
Lisätietoja:						

Hyvinvointitoimiala

4.2 Tilojen ja alueiden käyttö (kaupunginhallitus)

Käytössä olevat tilat ja alueet	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021
Tilat yhteensä (neliometri)	174 199	160 976	164 873
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (neliometri)	164 199	159 976	164 660
Muut tilat (m)	1 000	1 000 m2 121 018 €/v	213
Alueet yhteensä (hehtaari)		-	
Lisätietoja: Talousarvion 2021 luvut perustuvat 18.5.2020 hetken ennusteeseen vuoden 2021 tilamäärästä. Luvuissa on huomioitu loppuvuoden 2020 tilamuutokset siinä määrin kuin ne ennusteen ottohetkellä on ollut tiedossa.			

Hyvinvointitoimiala

5.1 Henkilöstön hyvinvointi (kaupunginhallitus)

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia

Kaupungin tavoite 2018–2021: 1. Työyhteisötaidot tukevat tavoitteiden saavuttamista

Keinot	Tavoite
1.A. Kehitetään työyhteisötaitoja ja johtamista: hyödyntämällä koulutusta sekä antamalla tukea ja luottamalla omiin alaisiin	
Työyhteisötaidot Auttaminen ja huomaavaisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,66)
Työyhteisötaidot Ajan tasalla pito ja tiedon jakaminen, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)
Työyhteisö Työpaikan ilmapiiri, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,6)
Työyhteisö Arvostus työhöni, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)
Työyhteisö Luottamus työkavereihin, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)
Työyhteisön tuki esimiestyölle	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta 10 (3,55) Välikysely (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi:

Vahvistetaan palvelualueiden yhteistoimintaa ja muutostilanteissa huolehditaan siitä, että henkilöstöä edustavat järjestöt ovat tietoisia asioista.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia

Kaupungin tavoite 2018–2021: 2. Työ on turvallista ja terveellistä – henkisesti ja fyysisesti

Keinot	Tavoite
2.A. Työkyvyn hallinta	
Henkilömäärä, jolla ei poissaoloja terveydellisistä syistä (vakituiset)	Henkilöiden osuus lisääntyy Vuonna 2018: 813 (20,7 %) Vuonna 2019: 917 (22,47 %)
2.B. Vaarojen ja haittojen arviointi / riskien arviointi	
Kuinka monta vaarat ja haitat –arvioita / riskiarviota tallennettu	Vähintään 25 % toimialan perusyksiköistä per vuosi Vuonna 2018: 10 (77 %) Vuonna 2019: (31 %)
2.C. Kunta 10 – tuloksien pohjalta tehdyt kehittämissuunnitelmat koskien työpaineita	

Hyvinvointitoimiala

Keinot	Tavoite
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työpaineita paljon, hallintaa vähän, Kunta10	pienempi kuin edellinen vuosi vertailulukua 32,3 %, toteuma 47 %
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työmäärän lisääntyminen, Välikysely	pienempi kuin edellinen vuosi ei vertailulukua, toteuma 41 %
2.D. Asiakasväkivallan kokemus	
Asiakasväkivallan kokemus: Henkinen väkivalta	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (48,7 %) Välikysely (36 %)
Asiakasväkivallan kokemus: Fyysinen väkivalta tai sen uhka	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (27,4 %) Välikysely (29 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi:

Toimiala on elänyt poikkeuksellisen kuormittavaa vuotta. Toimenpiteenä tulee olla hoitovelan maltillinen haltuunotto, jotta henkilöstö jaksaa.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia Kaupungin tavoite 2018–2021: 3. Perustehtävä on mielekäs ja merkityksellinen

Keinot	Tavoiteluku
3.A. Annamme selkeän suunnan ja tavoitteet	
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen työni mielekkääksi	suurempi tai yhtä kuin edellinen vuosi Kunta10 (4,88)
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen työni mielekkääksi	suurempi tai yhtä kuin edellinen vuosi Välikysely (Heikentynyt)
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen tekeväni merkityksellistä työtä	Kyllä –vastauksia 75 % Kunta10 (92,40 %) Välikysely (91 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Tehtäväkuvat selkiytetään ja hallinnon uudelleenjärjestäytymisen myötä tulee pohtia sitä, että oikeat ihmiset ovat tekemässä tehtäviä, joita varten he ovat organisaatiossa.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus! Kaupungin tavoite 2018–2021: 4. Osaamisen turvaaminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku
4.A. Osaamisprofiilien ajan tasalla pitäminen	
Yhteisten osaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimuksiin	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 (vaadittu taso 2,21/saavutettu taso 1,77) Välikysely (vaadittu taso 2,25/saavutettu taso 1,78)
4.B. Osaamisen johtamisen vuosikellon toteuttaminen	

Hyvinvointitoimiala

Keinot	Tavoiteluku
Johtamisosaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimuksiin	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 (vaadittu taso 2,45/saavutettu taso 2,14) Välikysely (vaadittu taso 2,49/saavutettu taso 2,18)
Henkilöstökoulutuksiin osallistuneiden määrä (prosentuaalinen osuus henkilötyövuosista laskettuna)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Vuonna 2018: (85,80 %) Vuonna 2019: (83,10 %)
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Keskiarvo osallistuneiden henkilöiden koulutuspäivien määrästä per henkilö (koulutussuunnitelmaraportointi)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi tavoite vähintään 3 päivää per henkilö Vuonna 2018: (4,4) Vuonna 2019: (4,2)
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Kokemus täydennyskoulutuksen riittävydestä	75 % henkilöstöstä kokee, että on riittävä Kunta 10 (71,30 %) Välikysely (73 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Esimiehille laaditaan tukea arjen johtamiseen koulutuksellisin keinoin.

Henkilöstön ammatillisen koulutuksen suorituksia seurataan ja henkilöstöä kannustetaan osallistumaan ammatillista osaamista tukeviin koulutuksiin.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!

Kaupungin tavoite 2018–2021: 5. Toimintakyvyn ja tavoitteellisuuden säilyttäminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku
5.A. Muutoksen kokeminen työssä	
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutosten laatu, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (37,60 %)
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutoksen kokeminen, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (50 %)
5.B. Työyhteisön tavoitteiden ymmärtäminen ja niiden saavutettavuus	
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisötaidot: tavoitteellisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,82)
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisön tavoitteellisuus, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: tuki muutostilanteisiin

Henkilöstön kanssa käydään läpi systemaattisesti raportointiportaaliin laadittua mittaristoa ja asetettuja tavoitteita sekä pyritään edelleen kehittämään mittaristoa henkilöstöä kuullen.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!

Kaupungin tavoite 2018–2021: 6. Uudistamiskyky

Hyvinvointitoimiala

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
6.A. Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa	
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisötaidot: Kehittäminen, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (3,43)
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstölle tuodaan esiin sopeuttamisohjelman toimenpiteitä ja niiden etenemistä, sillä ne kertovat uudistuvista toimintatavoista palvelualueilla.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen

Kaupungin tavoite 2018–2021: 7. Päätöksenteko ja johtaminen koetaan oikeudenmukaiseksi

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
7.A. Tavoitteiden selkeys ja avoimuus päätöksenteon perusteissa	
Kokemus kohtelun oikeudenmukaisuudesta, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,76)
Kokemus kohtelun oikeudenmukaisuudesta, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt)
Kokemus päätöksenteon oikeudenmukaisuudesta, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,03)
Kokemus päätöksenteon oikeudenmukaisuudesta, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Toimenpiteenä on selvittää, mistä asioista tämä kokemus syntyy, jotta osataan korjata oikeaa asiaa.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen

Kaupungin tavoite 2018–2021: 8. Laadukas esimiestyö

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
8.A. Esimiehelle riittävä tuki tavoitteiden saavuttamisessa	
Tuki esimiestyölle riittävää, Esimiesbarometri	Tuki riittävä on suurempi kuin 75 % Edellinen kysely (64 %) Uusin kysely (54 %)
Esimieheltä saatava tuki: Esimiestuki, Kunta10	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,55)
Esimieheltä saatava tuki: Esimiehen tuki ja rohkaisu, Välikysely	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Hyvinvointitoimiala

Esimiesten hallinnollinen työmäärä uhkaa kasvaa liian suureksi. Tavoitteena on hallinnon uudistamisen yhteydessä rakentaa aidosti toimiva malli, jolla tuetaan esimiesten moninaista tehtäväkuvaa palvelualueilla.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen Kaupungin tavoite 2018–2021: 9. Yhteistoiminta ja osallistaminen

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
9.A. Yhteistoiminta toimialoilla kunnossa	
Yhteistoiminnan vaatimusten tunteminen, Esimiesbarometri	Kyllä-vastanneiden osuus on enemmän kuin 75 % Edellinen kysely (84 %) Uusin kysely (87 %)
9.B. Työpaikan tiedonkulun varmistaminen	
Työpaikan palaverikäytännöt takaavat riittävän tiedonkulun ja keskusteluyhteyden, Esimiesbarometri	Kyllä –vastanneiden osuus suurempi kuin 75 % Edellinen kysely (62 %) Uusin kysely (60 %)
9.C. Strategisesti ohjatut -kehityskeskustelut	
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: kehityskeskustelujen käymisprosentti	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (59 %) Välikysely (45 %)
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: Yksilökehityskeskustelujen hyödyllisyys	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (45,30 %) Välikysely (Parantunut)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Työpaikkapalaverikäytäntöjen tiedotusta tehostetaan palvelualueilla.

Kehityskeskustelujen käynti% saattaa vuoden 2020 osalta jäädä alhaiseksi, joten 2021 vahvistetaan ja varmistetaan toimialan esimiesten kehityskeskustelujen käynti.

Hyvinvointitoimiala

6.2 Muutokset (kaupunginvaltuusto)

Talousarviokäsittelyssä hyväksytyt talousarviomuutokset menoihin ja tuloihin

	Toimielin	Lauseke	Vaikutus käyttötalouteen (euroa)			
			Talousarvio 2021	Talous-suunnitelma 2022	Talous-suunnitelma 2023	Talous-suunnitelma 2024
Kv	Sosiaali- ja terveyslautakunta	Osoitetaan 1,1 M€ lisäys matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluihin, jotta sopeutusohjelmaan kirjatut säästö-tavoitteet voidaan saavuttaa. Lisäresurssi on kohdennettava uuden toimintamallin mukaisiin palveluihin ja työskentelyta-poihin. Kaupunginhallitukselle tuodaan kesäkuussa 2021 selvitys palvelujen toimivuudesta ja henkilöstöresurssia lisä-tään, jos toimintamalli todetaan vaikuttavaksi ja säästöjä syntyy. (lisää toimintamenoja)	+1 100 000			